

Euroopan unionin
neuvosto

Bryssel, 25. toukokuuta 2018
(OR. en)

9356/18

LIMITE

ECOFIN 492
SOC 310
BUDGET 18
STATIS 35

YHTEENVETO ASIAN KÄSITTELYSTÄ

Lähettiläjä:	Neuvoston pääsihteeristö
Vastaanottaja:	Valtuuskunnat
Ed. asiak. nro:	8804/18
Asia:	NEUVOSTON PÄÄTELMÄT julkisen talouden kestävydestä väestön ikääntyessä

Valtuuskunnille toimitetaan oheisena neuvoston 25. toukokuuta 2018 pidetyn 3619. istunnon pohjalta laaditut NEUVOSTON PÄÄTELMÄT julkisen talouden kestävydestä väestön ikääntyessä.

NEUVOSTON PÄÄTELMÄT
JULKISEN TALOUDEN KESTÄVYYDESTÄ VÄESTÖN IKÄÄNTYESSÄ

Neuvosto (Ecofin)

1. KOROSTAA, että väestön ikääntyminen merkitsee suurta haastetta julkisen talouden kestävyydelle pitkällä aikavälillä ja tilannetta hankaloittaa jäsenvaltioiden julkisen talouden velkaantumistasteen merkittävä nousu talous- ja rahoituskriisin seurauksena. Vaikka velka-aste on EU:ssa ollut viime aikoina lasku-uralla, se on edelleen korkea ja sen odotetaan pysyvän kriisiä edeltävän ajan tasoa korkeammalla vielä jonkin aikaa. Tässä tilanteessa on erityisen tärkeää varmistaa julkisen talouden pitkän aikavälin kestävyys. KOROSTAA, että julkisen talouden kestävyysparantamiseksi tarvitaan asianmukaista, kasvua edistävää julkisen talouden vakauttamista vakaus- ja kasvusopimuksen mukaisesti ja että on jatkettava potentiaalista kasvua tukevia rakenneuudistuksia.
2. VAHVISTAA EU:n 28 jäsenvaltion taloutta ja julkista taloutta koskevat ennusteet (2016–2070) sisältävän vuoden 2018 ikääntymisraportin, jonka talouspoliittinen komitea (ikäntymistyöryhmä) ja komissio (talouden ja rahoituksen pääosasto) ovat laatineet yhteisesti hyväksytyillä menetelmien ja oletusten pohjalta. Aiempien raporttien mukaisesti myös vuoden 2018 ikääntymisraportin ennusteet käsittävät ikäsidonnaiset julkiset menot, jotka aiheutuvat eläkkeistä, terveydenhuollosta, pitkäaikaishoidosta ja koulutuksesta, samoin kuin työttömyyskorvaukset.
3. KOROSTAA seuraavia vuoden 2018 ikääntymisraportin tärkeimpiä havaintoja:
 - Työikäisen väestön odotettu väheneminen hidastaa kasvua pitkäaikaisesti, jolloin ainoana kasvutekijänä on työn tuottavuus. Tarkasteltaessa EU:ta kokonaisuudessaan BKT:n keskimääräisen vuotuisen kasvuasteen ennustetaan pysyvän pitkällä aikavälillä yleensä vakaana. Samalla eri jäsenvaltioiden kasvupotentiaaleissa on huomattavia eroja. Vuosien 2016–2070 välisellä ajanjaksolla koko EU:n BKT:n keskimääräisen vuotuisen kasvuasteen ennustetaan olevan 1,4 prosenttia perusskenaariossa, jossa kokonaistuottavuuden oletetaan kasvavan merkittävästi. Vaihtoehtoisessa, vähemmän optimistisessa skenaariossa, jossa kokonaistuottavuus olisi alhaisempi, arvioitu BKT:n keskimääräinen vuotuinen kasvuaste EU:ssa olisi 1,1 prosenttia.

- Ikäsidonnaisten kokonaismenojen ennakoidaan kasvavan EU:ssa 1,7 prosenttiyksiköllä BKT:stä vuosina 2016–2070 ja nousevan 26,6 prosenttiin vuonna 2070, tosin maakohtaiset erot ovat suuria. Epäedullisempaan makrotaloudelliseen oletukseen perustuvassa skenaariossa, jossa kokonaistuottavuus olisi alhaisempi, nuo menot kasvaisivat 2,2 prosenttiyksiköllä vuosina 2016–2070 ja nousisivat 27,1 prosenttiin BKT:stä vuonna 2070.
- Julkisten eläkemenojen ennustetaan kasvavan 0,8 prosenttiyksiköllä BKT:stä vuoteen 2040 ulottuvalla ajanjaksolla ja palautuvan sen jälkeen hieman alle lähtötason vuoteen 2070 mennessä (11 prosenttia BKT:stä koko EU:ssa). Ennakoidut eläkemeno olisivat kuitenkin tätä korkeammat, jos lähtökohdaksi otetaan epäedullisemmat oletukset väestökehityksestä ja makrotalouden tilanteesta. Esimerkiksi alhaisempaan kokonaistuottavuuteen perustuvassa skenaariossa kasvun arvioidaan vuoteen 2040 ulottuvalla ajanjaksolla olevan 1,1 prosenttiyksikköä BKT:stä ja eläkemenojen nousevan 11,4 prosenttiin BKT:stä vuonna 2070. Tässäkin jäsenvaltioiden välillä on huomattavia eroja riippuen väestön ikääntymisen asteesta ja sen ajoittumisesta, BKT:n kasvunäkymistä, kansallisten eläkejärjestelmien erityispiirteistä ja erityisesti siitä, miten rakenneuudistuksissa edistytään.
- Terveystalouden ja pitkäaikaishoidosta aiheutuvien julkisten menojen ennustetaan perusskenaariossa kasvavan EU:ssa 2 prosenttiyksiköllä BKT:stä ja nousevan 10,4 prosenttiin BKT:stä vuonna 2070, mikä on pääasiassa väestökehityksen seurausta. Kun otetaan huomioon muiden kuin väestörakenteeseen liittyvien kustannustekijöiden mahdollinen tuleva kehitys terveydenhuollon ja pitkäaikaishoidon menoissa, hoitomenojen lisäysennuste olisi 4 prosenttiyksikköä BKT:stä vuosina 2016–2070.

4. TOTEAA jälleen, että vaikka voidaan olla tyytyväisiä monissa jäsenvaltioissa viime aikoina tehtyihin uudistuksiin, jäsenvaltioiden on ikäsidonnaisissa menoennusteissa korostuvista haasteista selvitäkseen toteutettava lisää politiikkatoimia maakohtaisten ongelmien ratkaisemiseksi. KEHOTTA jäsenvaltioita panemaan täytäntöön talouspolitiikan eurooppalaisen ohjausjakson yhteydessä annetut, julkisen talouden kestävyttä koskevat suositukset sekä noudattamaan kolmiosaista strategiaa, jolla hillitään ikääntymisen vaikutuksia talouteen ja julkiseen talouteen vähentämällä julkista velkaa, parantamalla työllisyysastetta ja tuottavuutta sekä uudistamalla eläke-, terveydenhuolto- ja pitkäaikaishoitojärjestelmiä.

5. PANEE tämän osalta TYYTYVÄISENÄ MERKILLE, että useimmissa maissa viime aikoina tehdyillä eläkeuudistuksilla on ollut myönteinen vaikutus, sillä niillä on saatu hillittyä julkisten menojen paisumista ja nostettua keskimääräistä työmarkkinoilta poistumisikää. TOTEAA, että uudistusten laajuus on kuitenkin useissa maissa edelleen riittämätön hillitsemään julkisten eläkemenojen kasvua, ja on huolissaan siitä, että joissain tapauksissa aiemmat uudistukset on kumottu. KOROSTAA, että jäsenvaltioissa on toteutettava vielä eriasteisia lisätoimia todellisen eläkkeellejäämisiään nostamiseksi muun muassa välttämällä varhaista poistumista työmarkkinoilta, edistämällä aktiivisena ikääntymistä, tehostamalla työmarkkinoilla pysymisen kannustimia ja vahvistamalla eläkejärjestelmän kestävyysvaikuttavia tekijöitä esimerkiksi kytkemällä eläkeikä tai eläke-etuudet elinajanodotteeseen. On vältettävä toimenpiteitä, joiden johdosta jo toteutetut kestävyyttä parantavat uudistukset kumoutuvat. TOTEAA olevan tärkeää suhtautua tilanteeseen kokonaisvaltaisesti ottamalla huomioon sekä rahoituksen kestävyys että eläkejärjestelmien riittävyys. Vuoden 2018 raportti eläkkeiden riittävydestä täydentää tämän osalta vuoden 2018 ikääntymisraporttia,
6. palauttaen mieleen 8. marraskuuta 2016 antamansa päätelmät TOISTAA, että on erityisen tärkeää saavuttaa kaksitahoinen tavoite, jonka mukaan varmistetaan julkisen talouden kestävyys ja kaikkien mahdollisuus käyttää laadukkaita terveydenhuollon ja pitkäaikaishoidon palveluja, parantamalla terveydenhuollon ja pitkäaikaishoitojärjestelmien tehokkuutta ja vaikuttavuutta,
7. PYYTÄÄ komissiota ottamaan nämä ikääntymishaasteita koskevat havainnot huomioon asian tarkastelussa ja talouspolitiikan eurooppalaisen ohjausjakson mukaisessa valvonnassa ja ottamaan huomioon niiden vaikutukset kaikilla asiaankuuluvilla talouspolitiikan koordinoinnin aloilla EU:ssa,
8. PYYTÄÄ komissiota laatimaan julkisen talouden kestävyyttä koskevan säännöllisen ja perusteellisen arvionsa vuoden 2018 loppuun mennessä käyttäen näitä kattavia ja vertailukelpoisia päivitettyjä ennusteita. Talouspoliittisen komitean olisi annettava neuvostolle selvitys tämän arvioinnin pohjalta,

9. ottaen täysin huomioon Eurostatin ja kansallisten tilastolaitosten riippumattomuuden PANEE TYYTYVÄISENÄ MERKILLE Eurostatin meneillään olevan työn väestöennusteiden hallinnoimisen parantamiseksi, mihin kuuluu tietojenvaihto kokemuksista ja käytännöistä sekä parannusehdotuksista kansallisten tilastolaitosten kanssa sekä raportointi talouspoliittiselle komitealle tarkoituksena parantaa väestöennusteiden laatua ja pitävyyttä. PYYTÄÄ talouspoliittista komiteaa ja komissiota saattamaan väestön ikääntymisen taloudellisia ja talousarviovaikutuksia koskevan analyysinsä ajan tasalle Eurostatin toimittamien uusien väestöennusteiden pohjalta syksyyn 2021 mennessä.
-